

Žalm 85; Salvátor 5. 1. 2025

Milé sestry a bratři, že si milosrdenství a pravda dají za všeobecného jásotu nádherné svatební políbení a že se spravedlnost a pokoj potkají, tak jako se potkává starý a nový rok, tomu se chce věřit čím dál méně. **Stačí připomenout**, co za bolesti si sebou svět vleče z uplynulého do nastávajícího roku. Válka Izraele proti teroristům z Hamásu, která přináší pokračující nezměrné utrpení civilistům; postupující krvavá agrese vládce Ruska proti Ukrajině, která stála již statisíce životů a vyhnala z domova přes 4 miliony lidí; krvavé boje v zemích Afriky nebo v Barmě a s nimi související strádání, které trvají tak dlouho, že se už nedostanou na obrazovky a do novin; stoupající arogance těch, kdo opovrhují důstojností menšin i lidskostí jako takovou – tedy přímo žalmistovým milosrdenstvím, pravdou, spravedlností; a ovšem také rostoucí **znevažování míru a pokoje**, které si lživě a cynicky berou do úst ti, kdo agresi a násilí vydávají za operace k nastolení míru – a jak to předvádějí všelijací zdejší chcímírové, když říkají, dejte agresorovi, co chce, hlavně ať už je pokoj. Není závěrečná, finální sloka 85. žalmu o pokoji líbajícím spravedlnost jen neuskutečnitelným kýčem, nebo ještě spíš nebezpečnou iluzí? Fatamorgánou, která vzbudí očekávání nádherného výhledu, aby o chvíli později zmizela – a zanechala nás vydané na pospas hořkému zklamání? A není takové tvrdé setkání s realitou, takovéhle vystřízlivění vlastně nutné, abychom v těch stále nesnadnějších časech obstáli?

Na 85. žalm jako inspirativní píseň, která spolehlivě orientuje právě v nesnadných časech, **upozornila** v jednom ze svých novoročních dopisů **Hebe Kohlbrugge**. Holandská křesťanka, která celý život bojovala proti nelidskosti, nesvobodě a násilnictví: nejdřív nacistickému a potom komunistickému, když křesťanům na západě připomínala, že nesmějí zapomínat na nouzi svých sester a bratrů za železnou oponou, a hledala v té neproniknutelné bariéře díry, kudy pašovat solidaritu, naději, odvahu k pravdivosti a k tomu příslušnou literaturu a vzdělání. Když víme, jak někoho takového ten 85. žalm oslovuje, máme hned o důvod víc rozumět tomu žalmu jako písnička o obratu k dobrému – a nechat se jím oslovit.

Prvním – a nejdůležitějším – **obratem je Boží obrat k nevěrnému lidu**. *Zda-li TY sám – se neobrátiš – a svým obratem nás neobživíš?* volá – a vyznává žalmista. První, základní je totiž Hospodinův obrat. Boží obrat k nevěrnému lidu Božímu. Ne náhodou ten lid ztělesňuje v žalmu praotec Jákob – tedy pan Ulisný či Podrazák. Právě jeho příběh, příběh jeho podrazáckého přístupu k požehnání ztělesňuje, co tolik vadí a odpuzuje na společenství víry: Neschopnost obrátit se s respektem, bez postranních úmyslů k Božím cílům a záměrům. Zbožné sobectví, které se shlíží v sobě samém. Vychytralost, která si občas troufá vyzrát na lidi i samotného Pána Boha. Na začátku života musel kvůli tomu všemu Jákob utíkat před nenávisť podvedeného bratra, na konci jako by mu to vrátili jeho synové – když milovaného Josefa poslali na smrt do otroctví a Jákoba uvrhli do dlouholetého smutku. K tomuhle praotci, který zahrnul Bohu a jemuž nezbývalo než si zpívat *Kdekdo to zná, ztratit se z domu a nemít cíl*, k němu se v jeho bloudění obrátil Hospodin se svým

obživujícím *Neboj se, červíčku, ty lidská a církevní trosko, já jsem s tebou*. Však ty se jednou vrátíš. Tak se po Abrahamovi a Izákovi stal Hospodin Bohem Jákobovým. Co to s Jákobem udělalo v samém závěru života, to jsme mohli potkat ve vánoční hře – kdy ho „vzkřísilo“ poselství, že Josef žije, a ten prastarý pastýř pohroužený do myšlenek na smrt jak *Deadman*, vstal a vydal se na další pouť, aby spatřil svého „znovuzrozeného“ syna.

V tomhle **Božím obrácení** – v tom jako ty Boží obraty obrazení naše příběhy – v tom se skrývá naděje vskutku životodárná.

V kostelích občas znějí výzvy "obratte se k Bohu", ale obrat k dobrému – k dobrému tak, aby i Pán Bůh viděl, že je to dobré – ten začíná tím, že se k nám obrací on sám. On totiž chce vést příběh zástup svého zástupu dál. Proto se obrací a navrácí, když mu ten lid zahrnul a zabloudil nebo když ho semlely dějiny a vlastní beznadě. Obrátil tvář k Jákobovi. Obrátil tvář svou k Izraeli, když Boží lid, obtížen selháním a vyhořením důvěry a naděje hořekoval u řek babylonských. Obrátil svou tvář plnou milosrdenství a spravedlnosti k tomuto světu, když sem poslal svého Syna, aby se stal ztělesněním vysvobození pro všechny. Ano, my můžeme hořekovat, vylévat si srdce, pokorně prosit i nahlas vyčítat, neboť se s tím vším obracíme k tomu, který se k nám už obrátil – aby se nás ujal.

Tohle **Boží obrácení staví na nohy**. Staví na nohy, když jsme vzdali svou víru nebo si připadáme jak utopení ve vlastní bezmoci i dorážejících ničivých přívalech, a s Žalmem 85 na rtech **pronášíme sílu tohoto Božího obratu do dalších dní**. Proto poslední, pátá zmínka nemluví už o Božím obrácení, ale o obrácení Božího lidu: *POSLECHNU, co promlouvá Bůh Hospodin, (ten Bůh obratů k dobrému): říká POKOJ svému lidu (těm, kdo se obrátili k jeho milosrdenství), aby se už NEobraceli – k bláznovství*.

Bůh Abrahamův, Izákův a Jákobův – Hospodin – se obrací nejprve ke svému lidu. A k nám se obrátil tak, že posílá *Ješuu*, nositele záchrany, Spasitele, Ježíše. Chce tu mít partu, společenství, komunitu, která z toho žije. Která tím žije. Ne ovšem sama pro sebe. Když se zaposloucháme, kam míří písnička o Božím obrácení, zjistíme, že nás **vysvobozuje od bláznovství**.

Odvrací od soběstřednosti, která chce konzumovat dobré Boží věci jen sama. Od pošetlosti, která chce mít všechno hned, nedokáže trpělivě počkat, až Boží obrat k dobrému přinese ovoce, a nad milosrdenstvím a pokojem láme hůl. Odvrací od bláhové přizpůsobivosti, která pluje s davem, a vážně bere ty, kdo silněji zapráskají bičem nebo lákavěji zahrají na krysařovu flétnu. Od slepoty, která neumí (a často ani nechce) vidět a vyhlížet, kde si spravedlnost a pokoj dávají políbení, kde dochází k nápravě věcí lidských, a místo toho jen planě hořekuje, že něco takového vyhlížet neřkuli o to usilovat nemá cenu. Osvobozuje od zakyslosti a zahořklosti, do nichž dokáže uvrhnout bezmoc a beznadě. Všechny tyhle zavádějící omyly, zhlouplosti, úlety a zahořklosti **můžem nechat za sebou** (mj. i proto, že záchrana působí ten, který v rámci Božího obratu bere to skutečně neunesitelné břímě na sebe). A pak můžem mít oči i srdce o to otevřenější pro příležitosti a chvíle, kdy se se políbí pokoj a spravedlnost, kdy ze země vyraší pravda (ve své křehkosti) a z nebe na ni jukne Boží spravedlnost...

Když přijmeš za svou tuhle písničku o Božích obrazech a návratech a o síle svobody, kterou v těch obrazech potkáváme, uvidíš, že nese ovoce, a dostaneš chuť i výdrž v rámci toho rašení pravdy a líbání pokoje a spravedlnosti taky přijít se svou troškou do mlýna a nést kůži na trh. Zjistíš, jak nadějný je, že se Bůh Jákobův neřídí heslem pohodlných chytráků (co tě nepálí, nehas). Zjistíš, jak životodárné bylo a je, že se Hospodin nenechá odradit hulákáním a randálem těch, kdo rozsévají násilí a beznaděj. Uzříš sílu obrátů k dobrému. Pustíš ji do života – a ta předivná moc i v tvém žití ponese ovoce. Amen.

Ps 85; Salvátor 5.1.25

Píseň 502,1+6

In: Podďte, vizte skutky Hospodinovy, jakýchť jest pustin nadělal na zemi. Přítrž činí bojům až do končin země, lučiště láme, kopí posekává, a vozy spaluje ohněm, Mluvě: Upokojtež se, a vězte, žeť jsem já Bůh, kterýž vyvýšen budu mezi národy, vyvýšen budu na zemi. Hospodin zástupů jest s námi, hradem vysokým jest nám Bůh Jákobův. (Ž 46,9nn)

Píseň EZ-S 533,1-7 Již Boha pojďme zvývat

Modlitba

Slyšet evangelium o tvém zájmu o člověka, Pane – vidět blízkost spásy, kterou dáváš – ukazovat s nadějí, kde raší a nese ovoce tvůj pokoj a milosrdenství – k tomu jsi nás vytvořil jako svůj lid – k tomus' nás povolal – to si chceme i dnes připomenout. – Vždyť náš čas by bez tebe zel prázdnotou a náš život by byl nejspíš bezradným touláním. Díky tobě však nemusíme bezcílne pobíhat ani bezradně přešlapovat na místě. Smíme se nechat oslovit tvým zájmem – a náš život pak dostává nadějný směr a cíl pro nás i pro mnohé další. Daruj nám slovo, které dá vyrašit tvému pokoji a milosrdenství uprostřed našich dní. Daruj slovo, které udrží a popostrčí na cestě víry. Takto buď s námi – takto se smiluj. Amen.

1. čtení: Gn 28,10-15

Píseň 741,1-5 (Ach Bože náš)

kázání

Píseň 620 (Moc předivná)

CONFITEOR

Pokořme se před svatým Bem a v tichosti srdcí vyznávejme
Náš Pane, vyznáváme: Neumíme počítat s rašením tvého pokoje a blízkostí tvé spravedlnosti. Místo co bychom pro jiné ztělesňovali, co s čkem udělá tvé milosrdenství, spravedlnost a pravda – přizpůsobujeme se duchu doby. Uzavíráme se nadějeplné blízkosti tvého Království. Tak maříme tvé dílo v tomto světě – a sami se připravujeme o svobodu a radost tvých dětí. Před tebou, Bože, vyznáváme svůj hřích.

SaB, vyznejme to hlasitým: VYZNÁVÁME "..."

Ty nás přesto oslovuješ písní o svém návratu, o vysvobození, záchraně, síle, jež otevírá vskutku lidský život. Toto dílo záchraně dosvědčuje jasně příběh Izraele a nás zasáhlo v příběhu záchránce – Ježíše: On vzal břímě naší bezvýchodnosti na sebe, v jeho příběhu nás potkává blízkost tvého pokoje a spravedlnosti. Smíme věřit tvým obrátům a návratům k nám.

Vyznejme svou důvěru hlasitým VĚŘÍME "..."

Protože se Hospodin odvrátil od svého rozhořčení a v Kristu se k nám obrátil se svou záchranou, můžeme se i my odvrátit od křivd, které jsme utrpěli, a nepřátelství, které pociťujeme – a obrátit se k svým bližním s nabídkou žít s nimi v nových, svobodných vztazích. *Přiznejme se k tomu hlasitě – PRO LÁSKU KRISTOVU ODPOUŠTÍME "..."*

Poslyšte slovo milosti *Nyní toto praví Hospodin, tvůj stvořitel, Jákože, tvůrce tvůj, Izraeli. NEBOJ SE, já jsem tě vykoupil, povolal jsem tě tvým jménem, jsi můj. (Iz 43,1)*

Pozdravení pokoje:

Na znamení, že tuto posilu při putování po cestě spásy chceme sdílet jedni s druhými, pozdravme se pozdravením pokoje.

PÍSEŇ 642

Ustanovení (podle Mt): *A když oni jedli vzav Ježíš chléb, a dobrořečiv, lámal a dal učedníkům, a řekl: VEZMĚTE, JEZTE, TO JEST TĚLO MÉ. A vzav KALICH – a díky činiv, dal jim, – řka: PÍTE Z TOHO VŠICHNI. NEBO TO JEST KREV MÁ NOVÉ SMLOUVY, KTERÁŽ ZA MNOHÉ VYLÉVÁ SE NA ODPUŠTĚNÍ HŘÍCHŮ.*

Ale pravím vám, žeť nebudu pít od této chvíle z tohoto plodu vinného kořene až do onoho dne, když jej pít budu s vámi nový v království Otce svého.

EPIKLEZE: Náš Pane, připomínáme si vysvobození a záchranu našeho spasitele JKa, jak ji zpečetil svou smrtí na kříži i vítězným vzkříšením. Slavíme jeho večeri, jak nám přikázal. Sešli podle svého zaslíbení svého Ducha, aby posvětil nás i dary chleba a vína, které před tebe předkládáme. Chléb, který lámeme, nechť se stane společenstvím těla Kristova a kalich dobrořečení, kterému žehnáme, společenstvím krve z lásky prolité – abychom přijímající byli ve víře účastni jeho těla a krve se všemi jeho dobrodiními. **OTČE NÁŠ...**

POZVÁNÍ

Pozvání ke stolu Páně přijmeme od žalmisty, který vyřizuje: *Já jsem Hospodin, Bůh tvůj, který jsem tě vyvedl ze země egyptské. Otevři jen ústa svá a naplním je. (Ž 81,11)*

A tak již pojďte a přistupte. Zváni jsou bez rozdílu vyznání všichni, kdo věří, že chléb a kalich stolu Kristova jsou znamením Božího obrátu k nám a blízkosti jeho vysvobození.

Vysluhování – píseň 761 (V sítí tomto)

PROPOUŠTĚNÍ:

Co oko nevidělo a ucho neslyšelo – co ani člověku na mysl nepřišlo – připravil Bůh těm, kteří ho milují. *Jděte v pokoji*

MODLITBA

Chválíme tě Pane za hostinu tvého království, chválíme za to, že obnovuješ naději a vyprahlou víru. Kdyžs nás posílil na cestě následování, drž nás na ní svým Duchem, otevírej naše oči pro nouzi bližních, otevírej ústa ke svědectví evangelia, otevírej srdce pro milování bližních podle tvého příkazu i příkladu.

Takto nás ved' a provázej jako jednotlivce, rodiny i společenství církve – ať uprostřed všedních dní nastávajícího roku smíme zahlížet probleskující slávu Božího království – dokud ty sám nepřijdeš. Amen.

Ohlášení

Připomínka pokřtěných, pohřbených, confirmovaných

Přímluvy *Přijď Kí tvé*

1. Dát žití směr – i když budem bloudit – PŘIJĎ KRÁLOVSTVÍ TVÉ
2. Když budem veselí – když budem na dně – jako zdroj naděje – PŘIJĎ KRÁLOVSTVÍ TVÉ
3. Uchovat věrnost – dát sílu lásce – povzbudit k službě – PŘIJĎ KRÁLOVSTVÍ TVÉ
4. Mezi nemocné – mezi vězněné – doprostřed pláče – PŘIJĎ KRÁLOVSTVÍ TVÉ
5. Tam kde běsní válka – na cesty utečenců – k raněným a bitým – PŘIJĎ KRÁLOVSTVÍ TVÉ
6. K církvi po všem světě – k bohatým i chudým – mezi váhající – PŘIJĎ KRÁLOVSTVÍ TVÉ
7. I v tomto roce – a v tomto městě – dát sílu krokům – PŘIJĎ KRÁLOVSTVÍ TVÉ

Poslání Ga 5,13-15

Požehnání

Bůh naděje necht' vás naplní veškerou radostí a pokojem ve víře, aby se rozhojnila vaše naděje mocí DS. Amen

Píseň 715,1-3 (Modré nebe)